

Beleving openbare ruimte

| Arenadiscussie 22 september 2010 | Galgenveld |

Sfeerimpressie

Inhoud

Inleiding

Open discussie

Aanpak

Terminologie beleving: Nijmegen Stad

Resultaat: Nijmegen Galgenveld

Bijlagen

Inleiding

Definitie gebruikswaarde en belevingswaarde openbare ruimte

De gemeente Nijmegen vindt het belangrijk dat de openbare ruimte in de wijk op een goede manier wordt “gebruikt”. Naast het “gebruik” van de ruimte is de manier waarop de ruimte door bewoners wordt “beleefd” van belang. De belevingswaarde is de indruk die de openbare ruimte moet achterlaten. Dit wordt gemeten aan de hand van verschillende belevingsindicatoren, zoals diversiteit, schoonheid en veiligheid. Een positieve score op deze indicatoren draagt eraan bij dat een bewoner zich betrokken voelt met de omgeving.

Vraagstelling Gemeente Nijmegen

De afdeling Stadsbeheer wil meer inzicht krijgen in de belevingswaarde van de openbare ruimte in Nijmegen. Allereerst is het van belang te benoemen uit welke aspecten de belevingswaarde bestaat. Daarnaast is het belangrijk te achterhalen op welke manier de bewoner deze aspecten benoemt. Hierbij wordt vooral gezocht naar een antwoord op de vraag: waarom vindt de inwoner de openbare ruimte mooi of lelijk, veilig of juist onveilig, authentiek of meer van hetzelfde? In een zestal arenadiscussies onderzoekt de gemeente Nijmegen met behulp van foto's wat de verschillende aspecten van de belevingswaarde zijn.

De arenadiscussie bestaat uit twee onderdelen. Het eerste onderdeel bestaat uit een geregisseerde discussie gevoerd aan de hand van foto's. Het tweede deel van avond bestaat uit een open discussie aan de hand van onderwerpen ingebracht door deelnemers. Dit verslag van de arenadiscussie Galgenveld begint met een samenvatting van de open discussie.

De gespreksleiding van de avond was in handen van onderzoeksbureau Flow resulting.

Inhoud

Inleiding

Open discussie

Aanpak

Terminologie beleving: Nijmegen Stad

Resultaat: Nijmegen Galgenveld

Bijlagen

Bied een oplossing voor parkeerproblematiek

Bewoners ervaren overlast van het grote aantal geparkeerde auto's in de wijk. In Galgenveld is parkeren gratis, maar in aangrenzende wijken moet hiervoor betaald worden. Gevolg is dat automobilisten 'van buiten' de auto parkeren in Galgenveld en vervolgens doorreizen.

De overlast concentreert zich op het parkeerterrein bij de COOP. Parkeerplaatsen worden hier ook gebruikt als carpoolplaats. Klanten kunnen hierdoor regelmatig de auto niet kwijt op de parkeerplaats en vermijden daarom het winkelcentrum.

Bewoners maken zich boos. Ze zijn blij met een eigen winkelcentrum in de wijk en de COOP is hier de motor van. Naast de overlast die de huidige situatie voor hen zelf veroorzaakt, is men vooral bang dat de COOP weer vertrekt. Om dit te voorkomen is een oplossing op korte termijn noodzakelijk.

Deelnemers noemen verschillende oplossingsrichtingen

1. Creëer een blauwe zone en handhaaf deze.
2. Onttrek parkeerterrein aan openbaarheid. Plaats een slagboom.
3. Maak gebruik van sterk oplopende parkeertarieven* op parkeerterrein COOP.

Ondanks de ongewenste bijeffecten, zijn bewoners zeer tevreden met het feit dat parkeren in de wijk gratis is. Bij voorkeur blijft dit ook zo.

*= bijvoorbeeld uur 1: €0,20, uur 2: €1 euro, uur 3 en verder: €3 euro per uur

deelnemer: "zelf rijd ik de COOP ook voorbij als er geen parkeerruimte is."

Beleving bewoners Galgenveld

Reactie gemeente: vraag politieke aandacht!

De gemeente herkent de parkeerproblematiek en beaamt de urgentie. Wel benadrukt men dat conform parkeerrichtlijnen gehandeld is. De aanwezige ambtenaren schatten in dat een snelle oplossing alleen via een politiek besluit gerealiseerd kan worden. Bewoners en de COOP wordt geadviseerd op politiek niveau aandacht te vragen. Het invoeren van een blauwe zone is uit het oogpunt van handhaving te kostbaar.

Op dit moment wordt door de gemeente een nieuwe parkeervisie uitgewerkt. Onderdeel hiervan is het experimenteren met flexibele parkeertijden en tarieven toegespitst op de plaatselijke situatie. De gemeente start op korte termijn een aantal 'pilots'. Mogelijk komt de parkeerplaats bij de COOP hiervoor in aanmerking.

Beloftes rond het winkelcentrum worden niet waargemaakt

Een deelnemer merkt op dat de uitstraling van het winkelcentrum te wensen over laat. Voorafgaand aan de bouw van het winkelcentrum zijn hierover beloftes gedaan door de gemeente. Het winkelcentrum zou 'extravert' worden. Op dit moment is het echter onzichtbaar. Vlaggenmasten mogen niet gebruikt, ook raambestickering is niet toegestaan. Gezamenlijk met de parkeerproblematiek constateren deelnemers dat de gemeente haar beloftes niet nakomt. Met name de COOP wordt sterk benadeeld door de situatie.

Reactie gemeente: ongemakkelijke situatie

Medewerkers van de gemeente geven aan zich ongemakkelijk te voelen bij de situatie. De wethouder brengt in november 2010 een bezoek aan de wijk. De wijkbeheerder zegt toe dat zij bij de wethouder haar visie zal geven op de situatie.

“Ook wij als bewoners voelen ons absoluut niet serieus genomen!”

Beleving bewoners Galgenveld

Behoud groen karakter van de wijk

Bewoners zijn blij met het groene karakter van de wijk. Tegelijk maken enkele bewoners zich zorgen en doen een oproep: “let op de groene plekken die er zijn en behoud deze. Deze geven karakter aan de wijk”. De volgende zorgpunten worden genoemd:

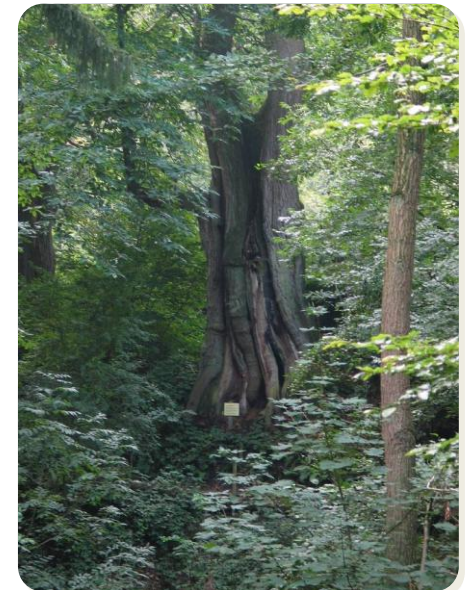
- Droogte in de zomer maakt stadsbomen kwetsbaar. Bodemonderhoud (bijv. schoffelen) is ongewenst.
- Voortgaande inbreiding is bedreiging voor bestaande groen.
- Bomen worden onnodig hoog opgeschoren, volgens een bewoner vanuit angst van de gemeente voor juridische aansprakelijkheid.

Het uitbesteden van boomonderhoud aan aannemers heeft een ongewenst neveneffect. Omdat deze op zoek zijn naar bewijslast van hun werkzaamheden worden bomen onnodig kort gesnoeid.

Reactie gemeente: woekeren met middelen

Bomen worden hoog opgeschoren vanuit belang van veiligheid van bewoners en bezoekers. Niet vanuit angst voor juridische aansprakelijkheid. De gemeente heeft een kwalitatief handboek tot haar beschikking voor boomonderhoud. Uitvoering hiervan kost echter erg veel geld en kan daarom niet geheel volgens het handboek plaatsvinden: “alles kan niet altijd”.

Suggestie bewoner: “vermeld niet alleen gekapte , maar ook aangeplante bomen in “de Brug!”

Trottoir: neem voor achterstallig onderhoud contact op met de Bel & Herstel lijn

De kwaliteit van de trottoirs in de wijk is sterk wisselend. Op enkele plaatsen liggen tegels 'schots en scheef'. Bewoners vragen specifiek aandacht voor de trottoirs rondom het woonzorgcentrum. Hier is sprake van achterstallig onderhoud. De gemeente doet de suggestie bij dergelijke gevallen rechtstreeks contact op te nemen met de Bel & Herstel lijn. De Bel & Herstellijn kan ook benaderd worden bij overhangend groen. Naar de mening van de gemeente is het sympathieker als een bewoner zelf zijn medeburger hierop attent maakt.

Bel & herstel: wisselende ervaringen

Het merendeel van de bewoners heeft weleens contact gehad met de Bel & Herstellijn. De ervaringen zijn wisselend. Kleine meldingen (bijvoorbeeld een losliggende stoeptegels) worden goed opgepakt. Bij een grotere melding zijn bewoners minder tevreden: "dan gaat het mis, het wordt dan stroperig en het duurt erg lang."

Sint Jorisschool: snoeproutes krijgen extra afvalbakken

Scholieren van de Sint Jorisschool laten veel afval achter op de route school-COOP supermarkt. De school is, volgens een bewoner, actief op zoek naar oplossingen. Zo mag de onderbouw (klas 1 en 2) in pauzes niet meer de wijk. Ook worden leerlingen, onder begeleiding, ingezet buiten het schoolterrein om afval zelf op te ruimen.

Reactie gemeente: de gemeente heeft de route tussen school en COOP aangemerkt als 'snoeproute' en plaatst binnenkort extra afvalbakken.

Snelfietspaden als oplossing tegen spookfietsen

Op enkele plaatsen rondom de wijk wordt overlast veroorzaakt door ‘spookfietsers’. Dit komt bijvoorbeeld veel voor bij het viaduct op de kruising St. Annastraat /Groenewoudseweg. Een oplossing is het aanleggen van ‘snelfietspaden’: een breed twee-baans fietspad aan één kant van de weg. De gemeente krijgt complimenten van deelnemers voor de eerste resultaten die hiermee geboekt zijn.

Informatievoorziening in de wijk

Een bewoner merkt op dat de wijkbeleving beïnvloed kan worden via media. Namens de wijkkrant roept hij bewoners op als columnist actief te worden.

Andere bewoners reageren enthousiast en het idee ontstaat om er een “geef-de-pen-door”-rubriek van te maken. Één bewoner meldt zich aan voor de eerste bijdrage.

Ondergrondse glasbakken nog niet geplaatst

De gemeente heeft beloofd ondergrondse glasbakken te plaatsen bij het nieuwe winkelcentrum. Tot op heden is dat nog niet gebeurd. Bewoners hebben hierover meerdere keren vragen gesteld bij wijkbeheer.

De gemeente vindt dit een gemiste kans en zoekt naar een (financiële) mogelijkheid om de glasbakken alsnog te realiseren.

Verbetersuggesties van bewoners

Gemiddeld rapportcijfer voor de wijk:
7,5

Wat moet de gemeente doen om uw rapportcijfer een punt te laten stijgen?

“het is toch ook een prachtwijk!”

“Stel grenzen aan de ‘inbreiding’. Houd groen groen.”

“Zorg voor onderhoud aan doorgaande wegen rondom de wijk”

“Geef een impuls aan een bloeiend winkelcentrum”

“Reinig de vijver bij de supermarkt”

“Los de parkeerproblematiek op!”

“Zorg voor meer bloeiend groen”

“Plaats andere drempels. Bijvoorbeeld op de Javastraat.”

Acties gemeente Nijmegen

Acties	Wie
Gesprek met de wethouder over oplossing parkeerproblematiek	Beleidsmedewerker mobiliteit
Plaatsen afvalbakken op 'snoeproute' St.-Jorisschool	Wijkbeheerder
Extra aandacht besteden aan groenonderhoud	Wijkopzichter
Reinigen van vijver Archipelstraat (gepland in 2011)	Kwaliteitsbeheerder Riool
Zoeken naar financiële mogelijkheid voor realiseren ondergrondse glasbakken (winkelcentrum)	Wijkbeheerder

Inhoud

Inleiding

Open discussie

Aanpak

Terminologie beleving: Nijmegen Stad

Resultaat: Nijmegen Galgenveld

Bijlagen

Aanpak

Opstellen indicatoren belevingswaarde

De Gemeente Nijmegen heeft vooraf aan de arenadiscussie een lijst opgesteld van 6 indicatoren (zie ook volgende pagina). De invulling van deze indicatoren staat nog niet vast. De vraag is of de invulling die de gemeente aan deze indicatoren geeft, overeenkomt met de terminologie van de bewoner.

Welke indicatoren zijn relevant?

Om na te gaan op welke wijze de bewoner de verschillende indicatoren kwalificeert, worden foto's getoond van de stad Nijmegen en vervolgens van hun eigen wijk. Hierbij kan elke foto worden beoordeeld op maximaal twee indicatoren, middels een scoreformulier. Op deze wijze kan worden nagegaan aan welke indicatoren het meeste belang wordt gehecht en dus veel terugkomen op het scoreformulier. De eindscore voor de wijk Galgenveld is terug te vinden in hoofdstuk 5 'Resultaat'.

Welke terminologie wordt gebruikt voor de beoordeling van de indicatoren?

Nadat de scoreformulieren zijn ingevuld, wordt de deelnemers gevraagd hun score toe te lichten. De vraag is daarbij waarom iets mooi, lelijk, schoon of vies is beoordeeld. De termen die hier worden verzameld worden vergeleken met de termen die vooraf door de gemeente Nijmegen zijn opgesteld. In de overzichtstabel in hoofdstuk 5 wordt inzichtelijk gemaakt welke termen door bewoners wel of niet worden genoemd, in vergelijking met de uitgangspunten die vooraf door de gemeente zijn opgesteld.

Aanpak

Belevingsindicatoren en opdracht

Belevingsindicatoren

Belevingsindicator	Uitersten per indicator	
1. Overzichtelijkheid	rommelig	overzichtelijk
2. Variatie	eentonig	gevarieerd
3. Veiligheid	onveilig	veilig
4. Reinheid	vies	schoon
5. Esthetiek	lelijk	mooi
6. Toegankelijkheid	ontoegankelijk	toegankelijk

Opdracht aan de deelnemers

- 12 foto's van de openbare ruimte Nijmegen
- 30 seconden getoond
- Hoe beleeft u de openbare ruimte op de foto?
- Score op maximaal twee indicatoren
- Per indicator een score op formulier
- Zet fotonummer in het betreffende scorevakje

Inhoud

Inleiding

Open discussie

Aanpak

Terminologie beleving: Nijmegen Stad

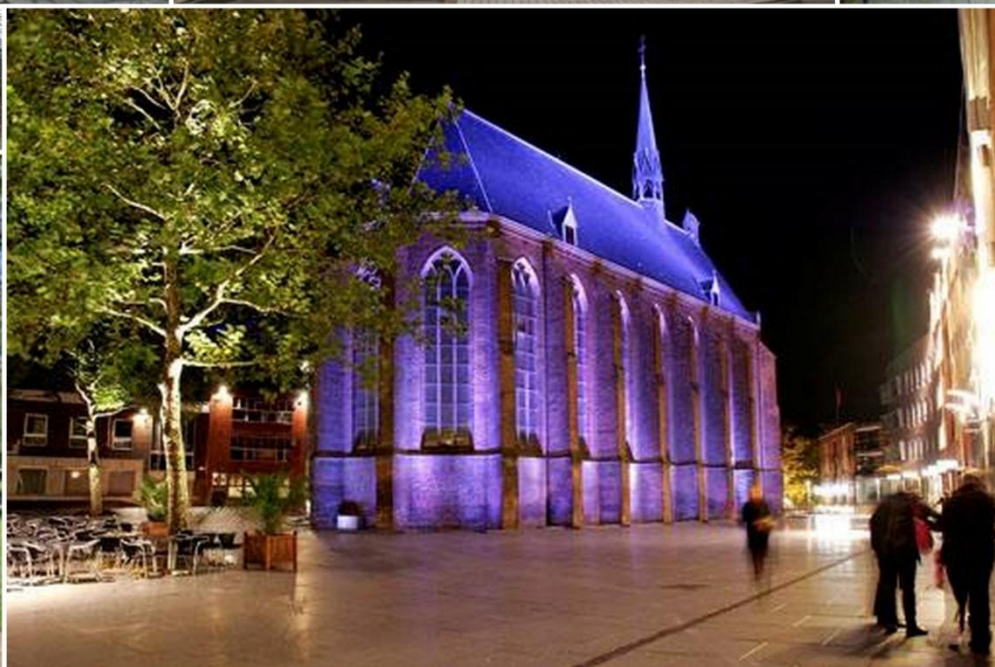
Resultaat: Nijmegen Galgenveld

Bijlagen

Nijmegen Stad

Resultaat terminologie beleving Nijmegen (1)

Belevingsindicator	Uitersten van indicator	Uitgangspunten Stadsbeheer; genoemd door klanten	Uitgangspunten Stadsbeheer; niet genoemd door klanten	Aanvullingen vanuit klanten
1. Overzichtelijkheid	Overzichtelijk	<ul style="list-style-type: none"> • veel open ruimte • strakke groeninrichting 	<ul style="list-style-type: none"> • rechte wegen • weinig bebording • geen zwerfafval • veel paaltjes, hekjes 	<ul style="list-style-type: none"> • symmetrie in bebouwing • lage bosschages (kan overheen gekeken worden)
	Rommelig	<ul style="list-style-type: none"> • veel zwerfafval 	<ul style="list-style-type: none"> • weinig open ruimte • kronkelende wegen • grote groene bosschages • een woud van verkeersborden • weinig paaltjes, hekjes 	<ul style="list-style-type: none"> • veel verschillende stijlen in bebouwing
2. Variatie	Gevarieerd	<ul style="list-style-type: none"> • verschillende soorten groen 	<ul style="list-style-type: none"> • speeltoestellen • unieke landmark, kunstwerk, boom oid • gevarieerde type woningen 	<ul style="list-style-type: none"> • beplanting als afscheiding tussen trottoir en straat
	Eentonig	<ul style="list-style-type: none"> • allemaal zelfde type woningen 	<ul style="list-style-type: none"> • geen unieke objecten • zelfde groen 	<ul style="list-style-type: none"> • veel bebouwing, geen groen
3. Veiligheid	Veilig	<ul style="list-style-type: none"> • sociale controle mogelijk 	<ul style="list-style-type: none"> • overzichtelijk • s avonds goed verlicht • flauwe oevers • verkeersveilig (“geen scherpe onoverzichtelijke bochten”) • goed gesnoeide bomen • veel mensen op straat • geen hangjongeren • grote schermen groen • hele trottoirs 	
	Onveilig	<ul style="list-style-type: none"> • steile oevers • ontbreken adequate straatverlichting 	<ul style="list-style-type: none"> • slechte bestrating van het trottoir • onoverzichtelijk • weinig groen • groepjes hangjongeren • doorzichtig groen • steile oevers • verkeersonveilig • achterstallig onderhoud bomen 	<ul style="list-style-type: none"> • gladde bestrating bij neerslag • zebrapad geplaatst op drukke weg

Resultaat terminologie beleving Nijmegen (2)

Belevingsindicator	Uitersten van indicator	Uitgangspunten Stadsbeheer genoemd door klanten	Uitgangspunten Stadsbeheer; niet genoemd door klanten	Aanvullingen vanuit klanten
4. Reinheid	Schoon	<ul style="list-style-type: none"> • geen natuurlijk afval • geen vuilnis 	<ul style="list-style-type: none"> • geen onkruid in stoep • geen hondenpoep • geen aanslag • geen aanplakbiljetten, stickers • geen graffiti 	<ul style="list-style-type: none"> • goed onderhouden bosschages
	Vies	<ul style="list-style-type: none"> • veel natuurlijk afval • graffiti • vuilnis 	<ul style="list-style-type: none"> • veel onkruid in stoep • veel hondenpoep • aanslag • aanplakbiljetten, stickers etc. 	<ul style="list-style-type: none"> • vieze vijver
5. Esthetiek	Mooi	<ul style="list-style-type: none"> • veel groen • oud gebouw • mooie gebouwen 	<ul style="list-style-type: none"> • wegen 	<ul style="list-style-type: none"> • open ruimte
	Lelijk			<ul style="list-style-type: none"> • sombere, eentonige bebouwing • geen groen
6. Toegankelijkheid	Toegankelijk		<ul style="list-style-type: none"> • van wegen • van parken • van winkelgebieden • van bedrijventerreinen • strakke trottoirs • voor voetgangers • voor fietsers • voor auto's • voor scootmobielen 	<ul style="list-style-type: none"> • uitnodigend wandelgebied
	Ontoegankelijk		<ul style="list-style-type: none"> • opgedrukte stoeptegels 	<ul style="list-style-type: none"> • fietsen schots en scheef geplaatst • hekjes tegen scooters • drempels

Inhoud

Inleiding

Open discussie

Aanpak

Terminologie beleving

Resultaat: Nijmegen Galgenveld

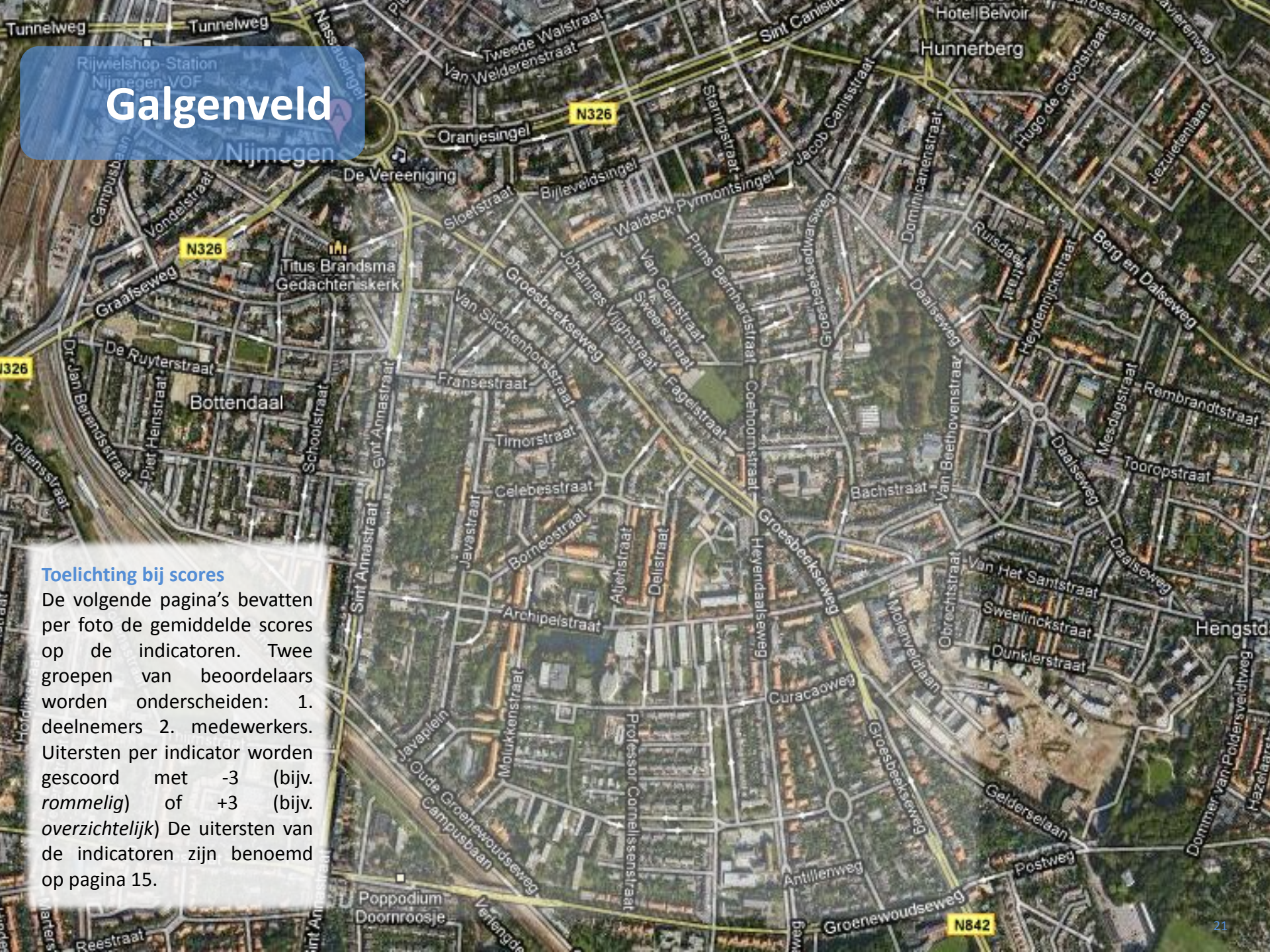
Bijlagen

Galgenveld

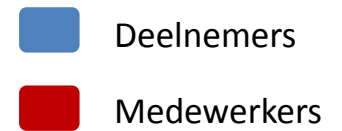
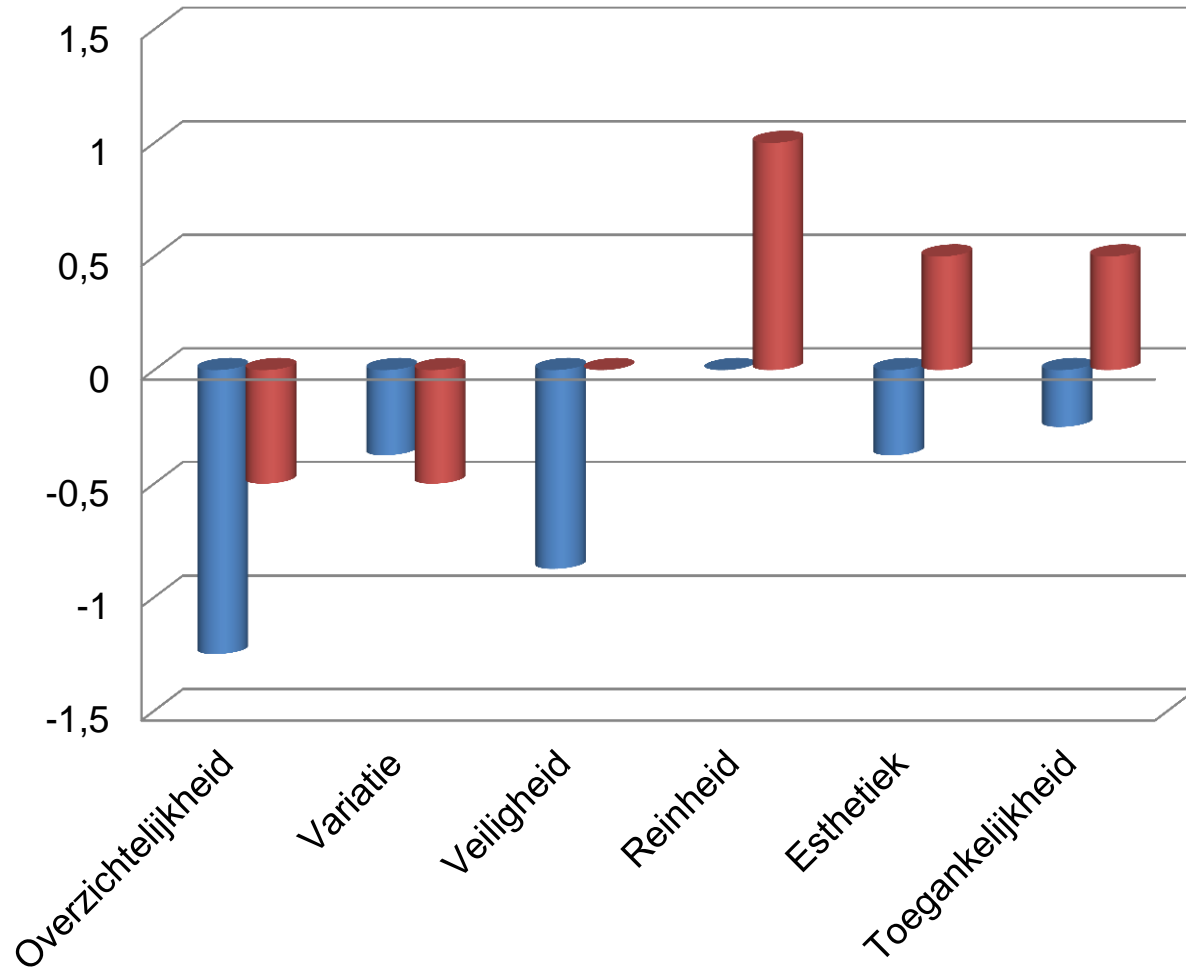
Toelichting bij scores

De volgende pagina's bevatten per foto de gemiddelde scores op de indicatoren. Twee groepen van beoordelaars worden onderscheiden: 1. deelnemers 2. medewerkers. Uitersten per indicator worden gescoord met -3 (bijv. *rommelig*) of +3 (bijv. *overzichtelijk*) De uitersten van de indicatoren zijn benoemd op pagina 15.

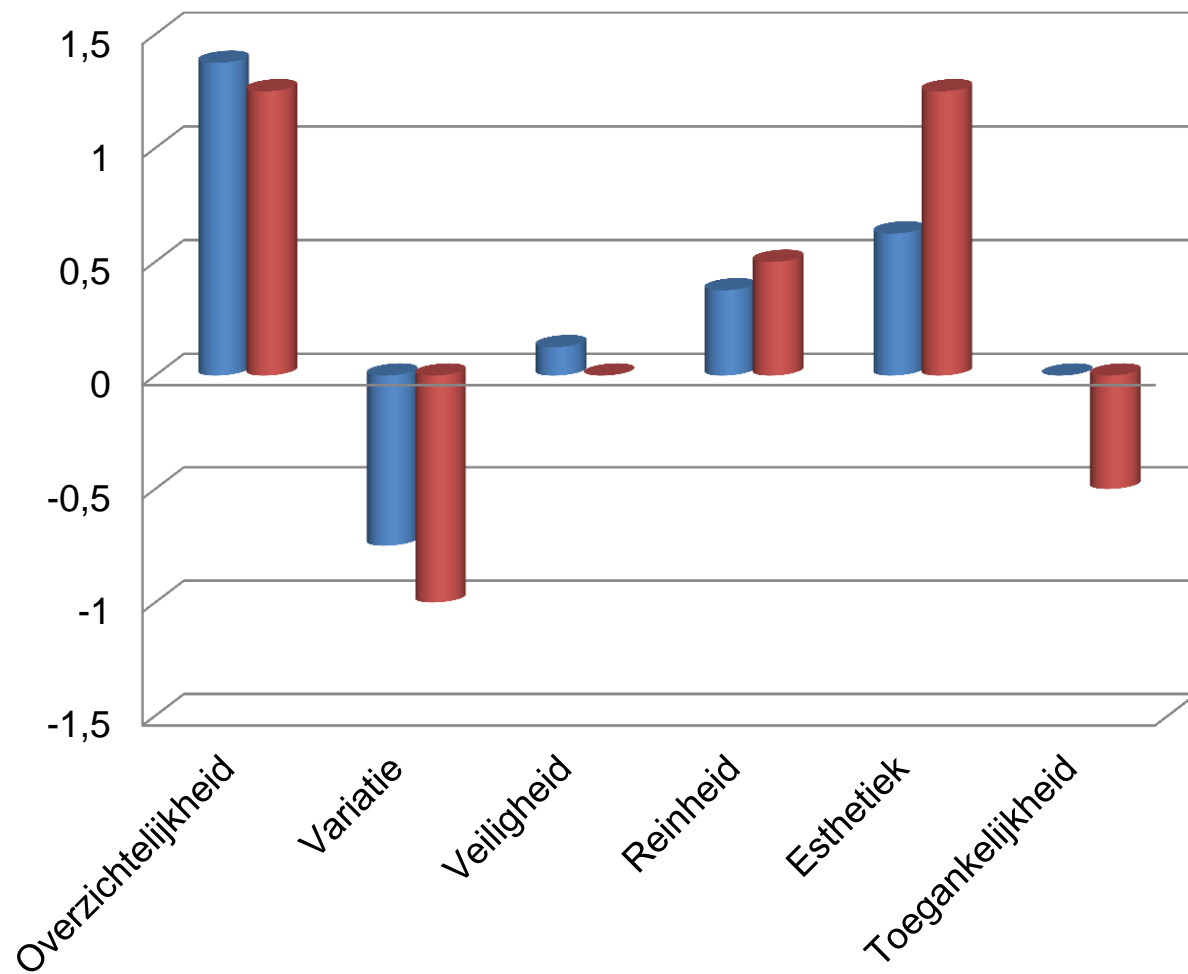

Foto 1- Galgenveld

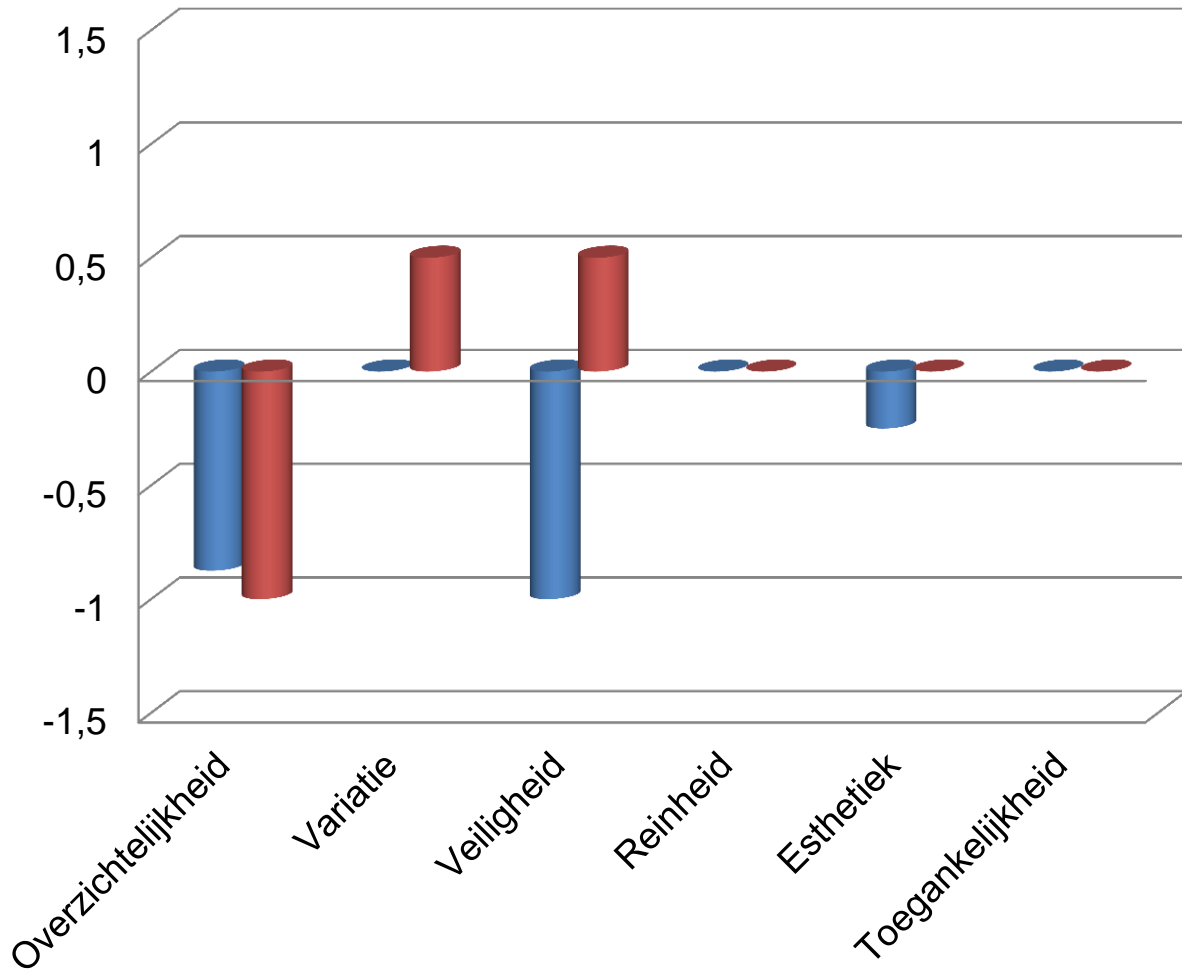

Foto 2- Galgenveld

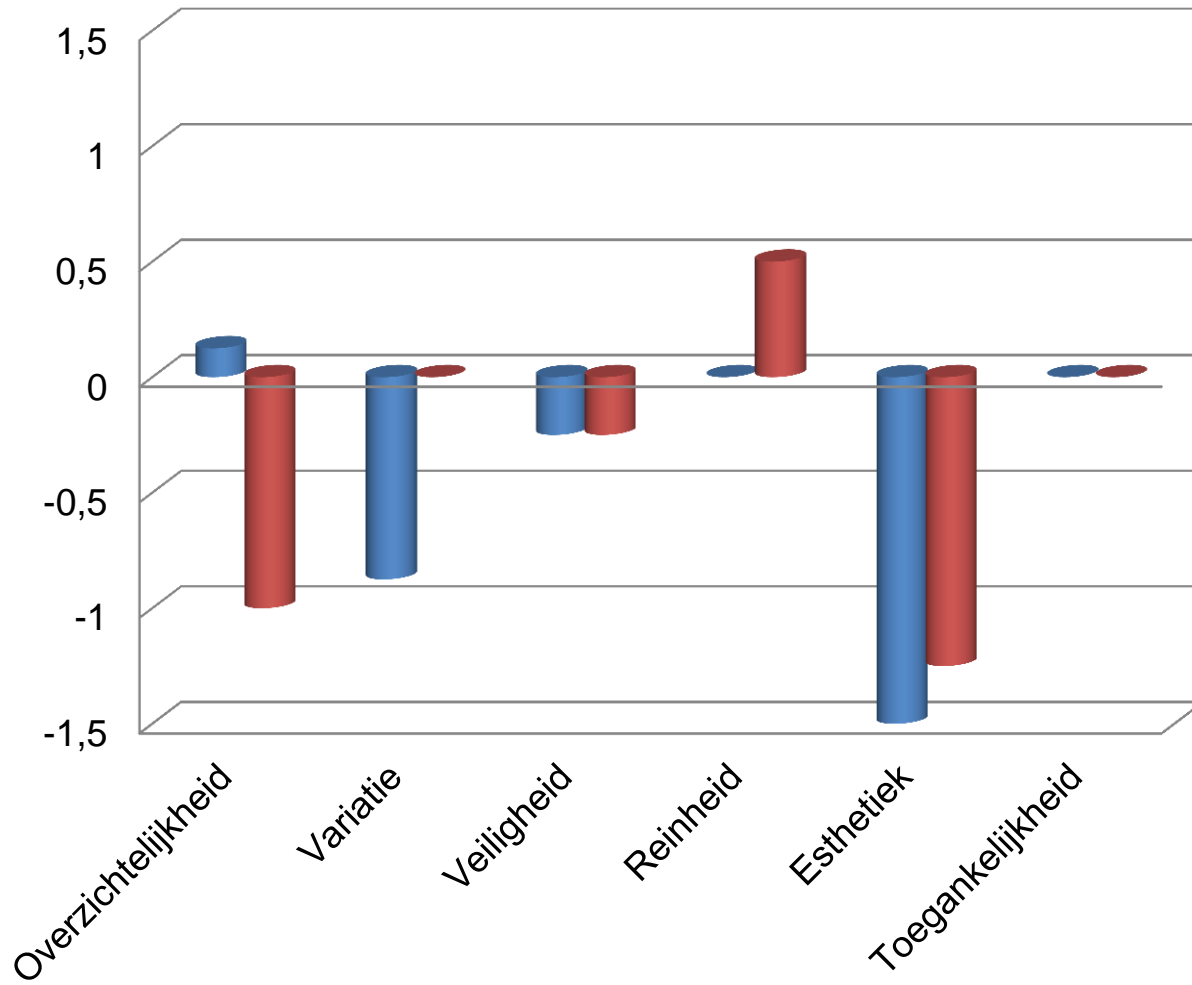
- Deelnemers
- Medewerkers

Foto 3- Galgenveld

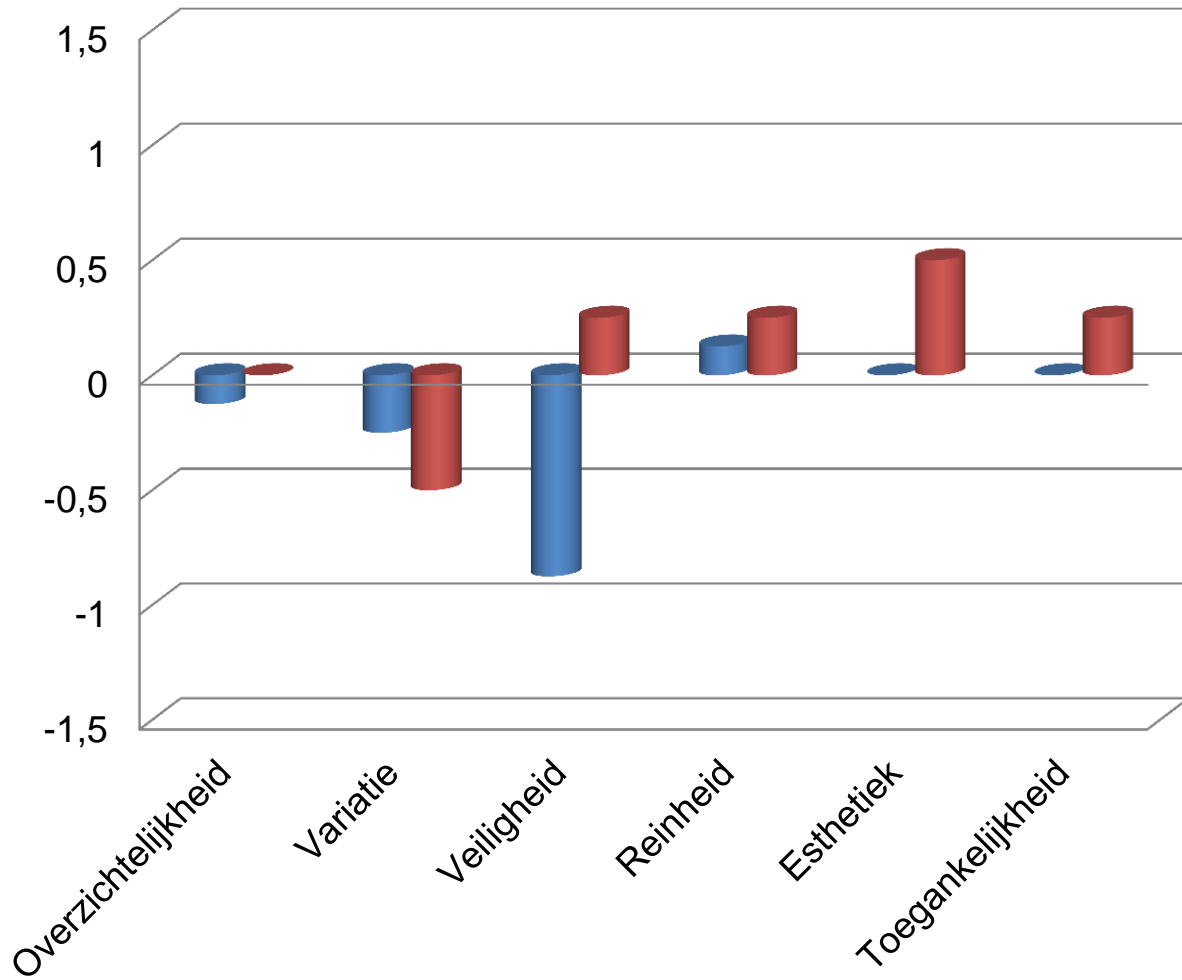
- Deelnemers
- Medewerkers

Foto 4- Galgenveld

- Deelnemers
- Medewerkers

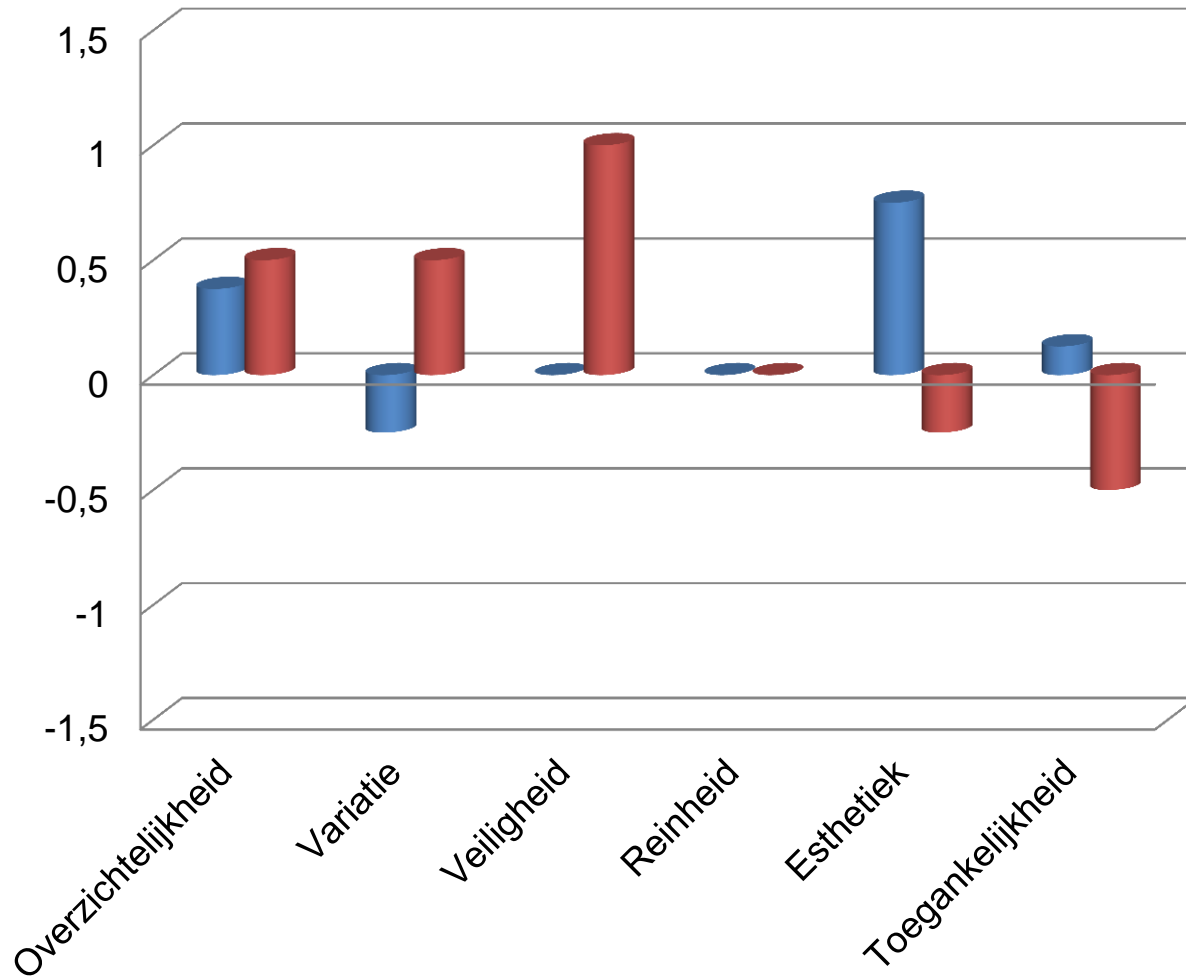
Foto 5- Galgenveld

- Deelnemers
- Medewerkers

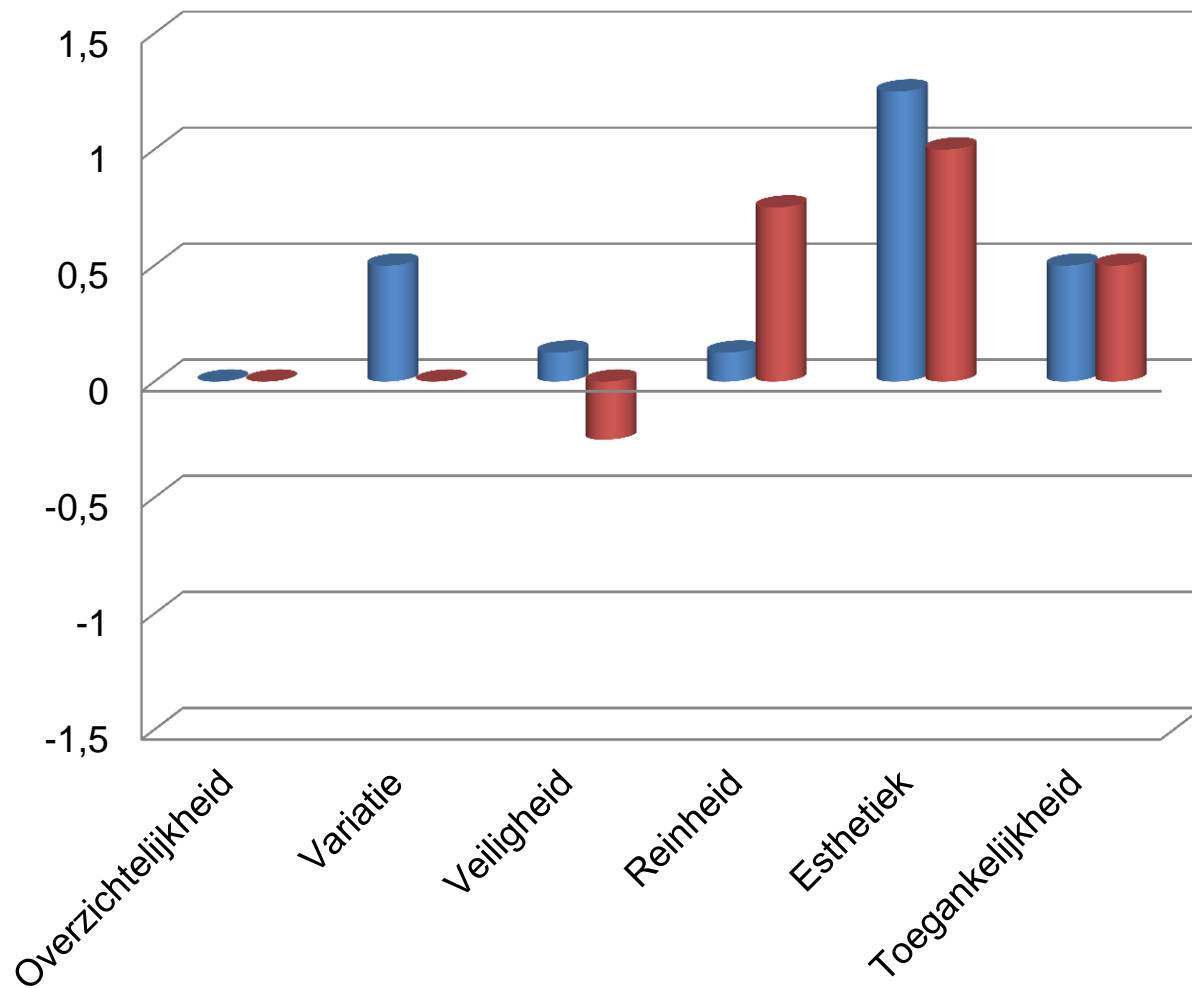

Foto 6- Galgenveld

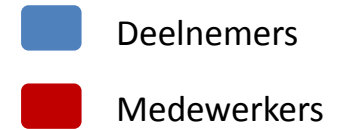
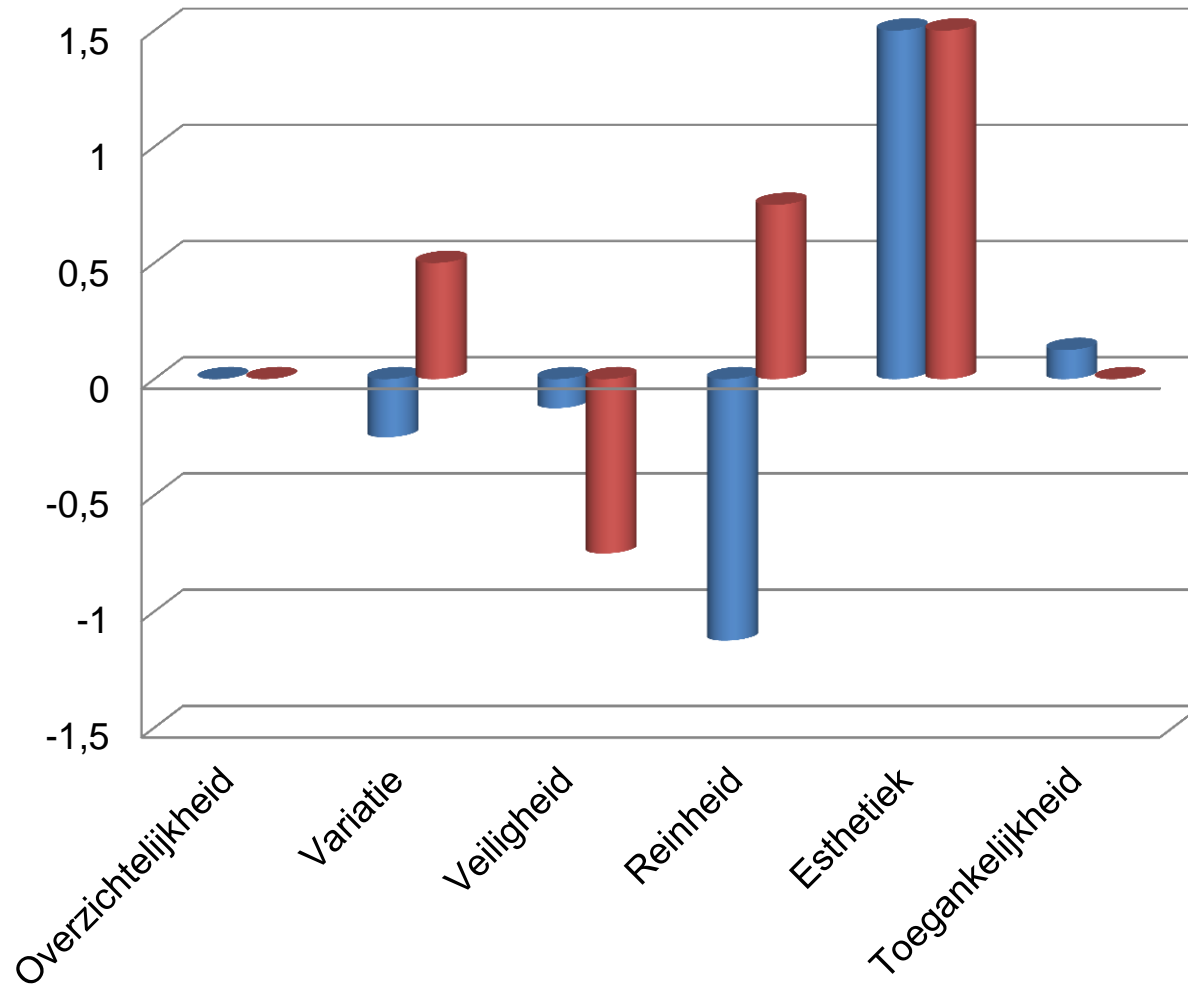
- Deelnemers
- Medewerkers

Foto 7- Galgenveld

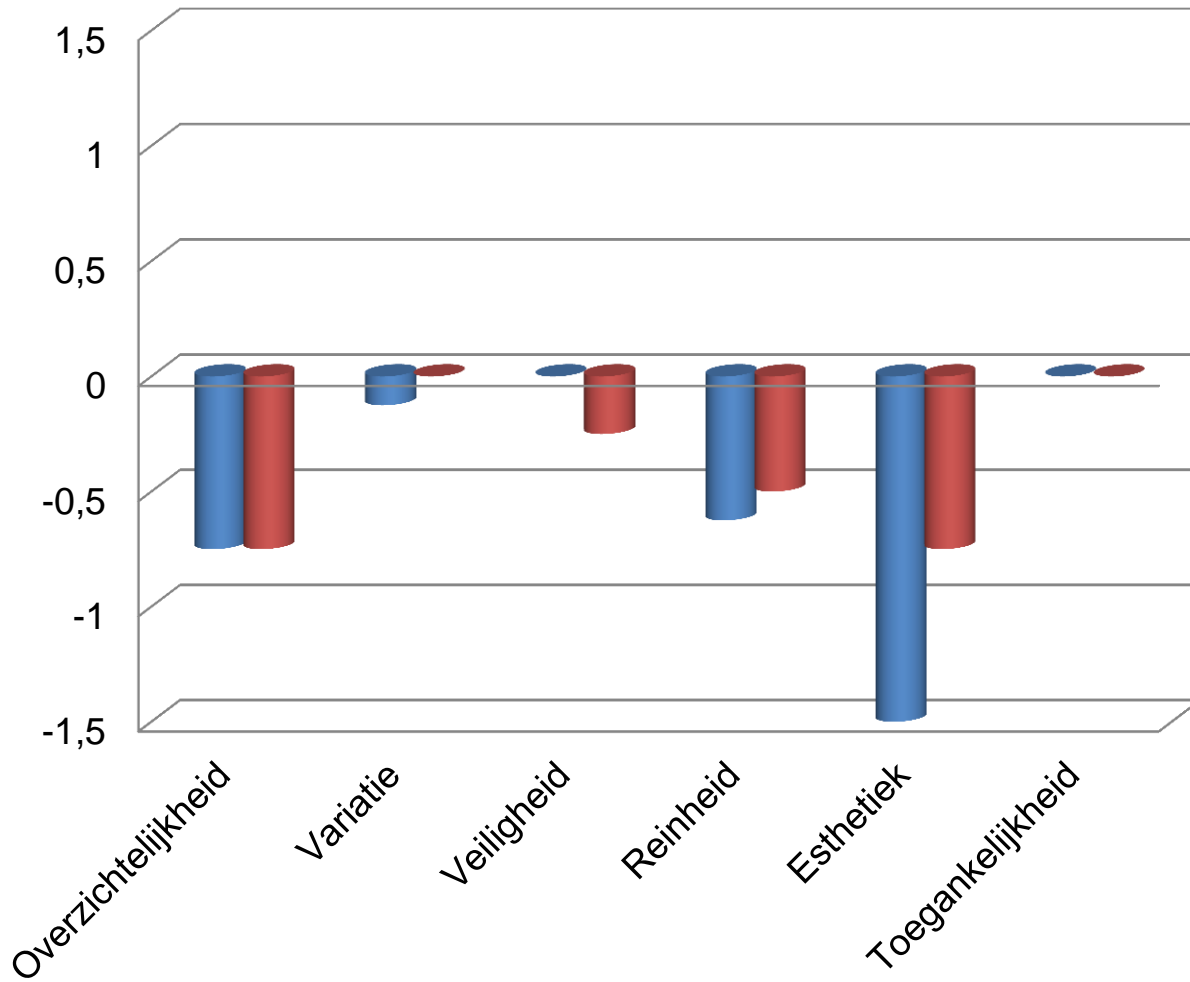

- Deelnemers
- Medewerkers

Foto 8- Galgenveld

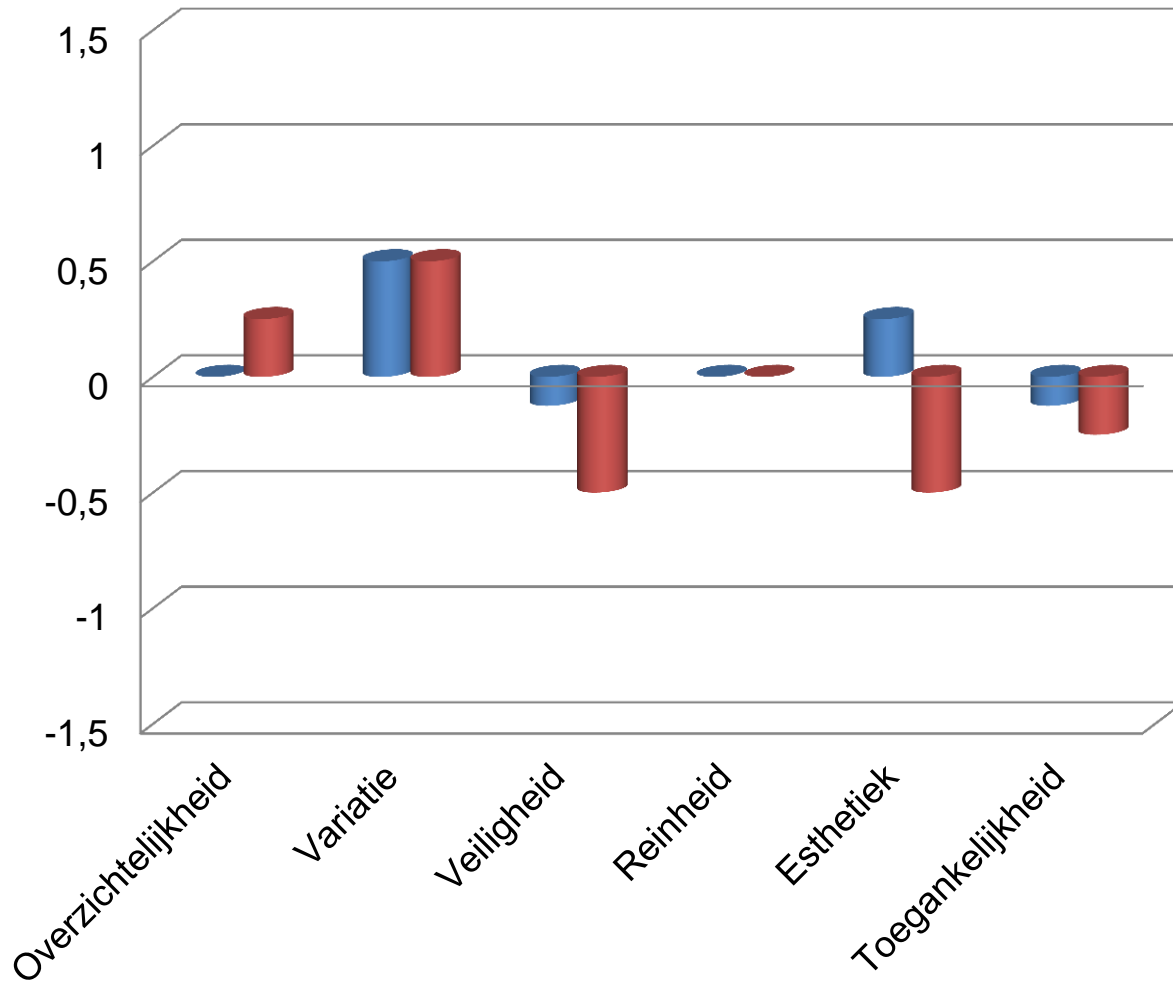

Foto 9- Galgenveld

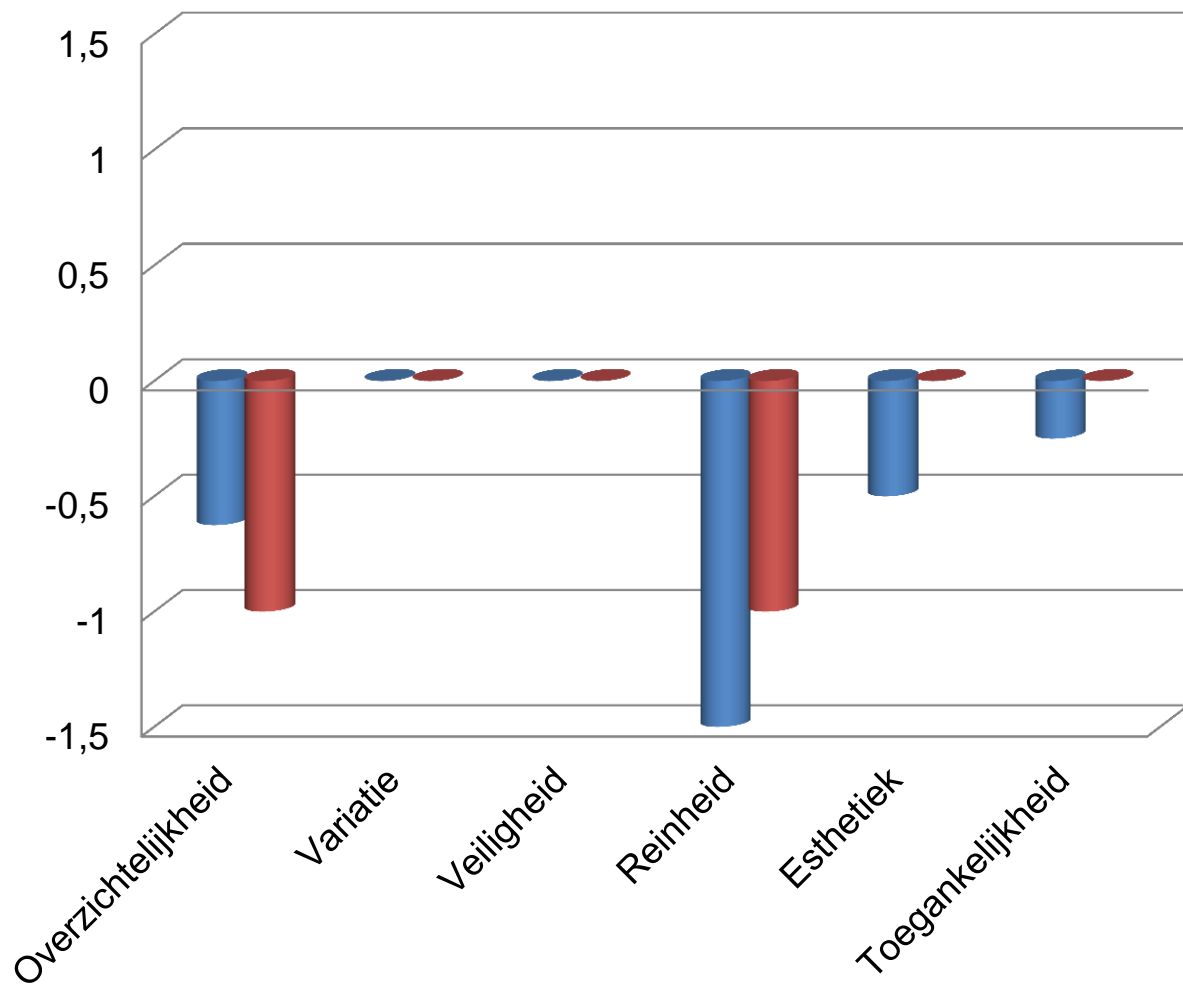
- Deelnemers
- Medewerkers

Foto 10- Galgenveld

- Deelnemers
- Medewerkers

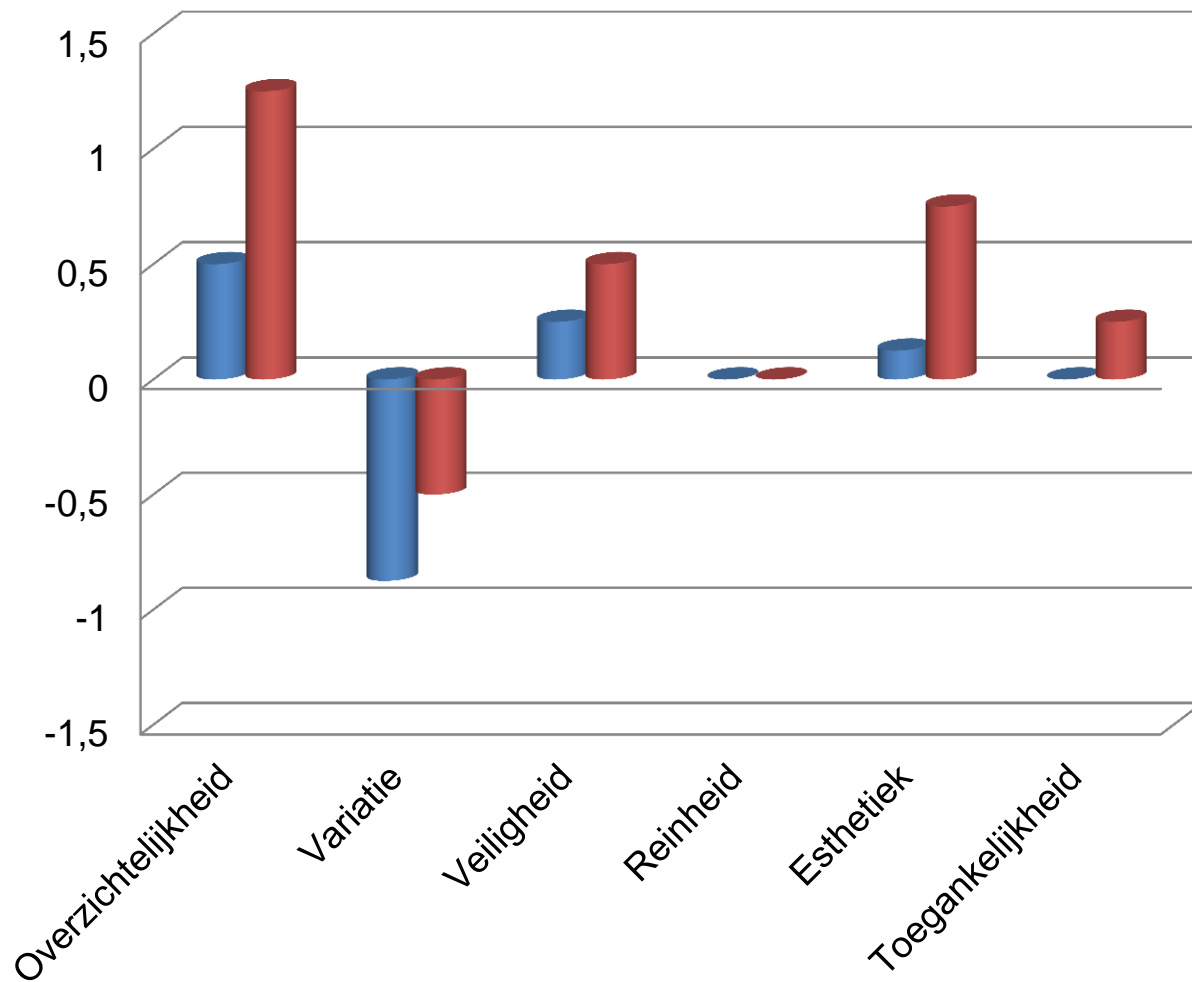
Foto 11- Galgenveld

- Deelnemers
- Medewerkers

Foto 12- Galgenveld

- Deelnemers
- Medewerkers

Inhoud

Inleiding

4

Open discussie

5

Aanpak

12

Terminologie beleving: Nijmegen Stad

15

Resultaat: Galgenveld

42

Bijlagen

48

Bijlage 1: Evaluatie

Beoordeling door deelnemers

Deelnemers zijn zeer tevreden. Gemiddeld wordt de arenadiscussie beoordeeld met een 7,9. Onderstaand zijn de gemiddelde cijfers voor verschillende aspecten van de avond weergegeven.

Werving	7,4
Organisatie	8,3
Inhoud discussie	8,0
Locatie	8,4
Gespreksleiding	7,9

Opmerkingen

- “Koppel resultaten terug en communiceer opvolging op wensen naar deelnemers.”
- “Nodig in een volgende discussie iemand vanuit de politiek uit”
- “Hopelijk wordt er met verkregen info inhoudelijke en vooral politiek oplossingen gevonden”
- “Ik hoop dat de gemeente dit panel serieus neemt en wat met onze aanbevelingen doet. Niet verschuilen achter wetjes en regeltjes.”
- “Ik vond het een boeiende werkvorm. Subjectiviteit is enorm hoog en dat maakt dat het inhoudelijk niet zoveel oplevert. Kwestie Coöop was inhoudelijk het meest expliciet. Hele goede en prettige gespreksleider.”
- “Betere PR doen hiervoor, is nu onzichtbaar en dat is jammer.”
- “Een visie van de gemeente op de toekomst van Galgenveld heb ik gemist.”

Bijlage 2: Deelnemers

Deelnemers

Dhr. Kaspers
Dhr. Van der Lans
Mevr. Metz
Dhr. Govers
Dhr. Hendriks
Dhr. De Bijl
Dhr. De Winter
Mevr. Hofmans
Dhr. Van der Rest

Gemeente Nijmegen

Mevr. Stevens
Dhr. Van Gelder
Dhr. Derckx
Mevr. Ruta

Flow resulting

Dhr. Ram	Gespreksleiding
Dhr. Klok	Verslaglegging

Colofon

Meer informatie over deze publicatie:

Ed Ram / Aart Jan Klok

Flow resulting
Vondellaan 34
3521 GH Utrecht

030-296 1111 / 06 1222 6969

a.klok@flowresulting.nl

www.flowresulting.nl